

„MUNKAHELY KELL, NEM SEGÉLY!”

Uránbányászok demonstrációja Pécsen

Békés nagygyűlés, békétlen véggel

(Megyei tudósítónktól.)

A Mecseki Ercbányászati Vállalat központja előtt szer-

da délután fél háromkor férfiak gyülekeznek. Néhányuk kezében feliratos zászló, egye-

lőre összegöngyölve. Három óra után kinyílnak a zászlók, táblák emelkednek a magasba.

Ezrek vonultak fel a nagygyűlésre.

SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

„Munkát, kenyeret!”, „Urános és szenes, az utcára mehetsz?”, „Bezárt bányák, tönkrement téészek, virágzó bankok!”, „Munkahely kell, nem segély!”, „Okuljunk Ozd példáján!”

Elkezdődik a Mecseki Ercbányászati Vállalat által kezdeményezett demonstráció. Horváth Ferenc — akkor még mint államtitkár — tavasszal bejelentette: az uránbányát bezárás fenyegeti. Aztán Horváth Ferenc lett az ipari miniszter, s az előbbi mondatot egyre többször hallották, mind kevésbé bizonytalan hangsúlylyal. Az uránbányászok erre határozottak el, hogy tiltakozási akciót szerveznek, amellyel jövőjük bizonytalanságára akarják felhívni az ország figyelmét.

Tegnap délutánig százhat hazai vállalat biztosította együttműködését a pécsi uránbányászokat. A pécsi sportcsarnok elé hirdetett nagygyűlésre sokezer embert vártak az ország minden pontjáról. Háromnegyed négykor indult meg a tömeg a város több pontjáról a sportcsarnokhoz. Az egyik csoportot még akkor szólítottam meg, mielőtt a menet el-

(Folytatás az 5. oldalon.)

Uránbányászok demonstrációja Pécsen

(Folytatás az 1. oldalról.)

érte volna őket. Az uránbánya újszerű üzeméből jöttek, mindannyian tíz-tizenöt éve a föld alatt dolgoznak.

— Hogy mit várunk? — kérdez vissza egyikük. — Biztosan többet, mint amennyi napunk.

A többiek egymás szavába vágva egészítik ki mondanókat: — Legyen munkánknál mindannyiunk mögött háromnegyede ember áll. A mi családunk megszokta a jó fizetést. Hozzászoktunk a kemény melóhoz, de a pénzhez is.

Török István, aki már tízenegy éve vágárdolgozik, így foglalja össze társai agyalfatát: — Mindenhol azt halljuk, őrös az ország gazdasága. Akkor meg miből akarunk itt új munkahelyet létesíteni?

— S vele mi lesz? — mutatnak egy épp hozzálló népfőfőre. — Neki ki fizeti majd a nyugdíját?

— Harmincnycelv évek vagyok — mondja a megszólított, Hegedűs György. — Tízötöd éves koromtól kezdve dolgoztam a bányában, amikor még a vágárdolgozókat kezdtem. A hároméves melósak elérése után megírtam a pályámat. Akkor három százalékos nyugdíjat. Ezt a bányá fizeti. Ha bezárnak, ki vállalja át a nyugdíjamat?

HVD SZ — feliratú sapkákkal érkeznek néhányan: — Budapestről érkezünk, szakszervezetünk központja küldött minket — válaszolja érdeklődősemre Bakónyi Pál.

— Átérezük a bányászok sorsát. S tudjuk, a világ alapérténye: ma nekem, holnap nekik.

Négy óra a sportosarnokhoz ér a menet.

Gyulai Sándor, a MEV szb-titkára kisszinti a nagygyűlés részvevőit.

— A kormány csak megszünteti, bezárni tud — kezdi mondanóját az szb-titkár. — Eleget van abból, hogy az egyszerű emberek fizetik meg

a korábbi elhibázott döntések árát.

Beszédét sűrűn megszakítja a taps, akarsak az utána következő Szabó László szavait. Ő az uránbánya csoportvezetője, aki felszólalásában emlékeztet az elmúlt év energiapolitikai „kacskarin-góira” — s ebből okuló, következtetés lépéseket sürgetett.

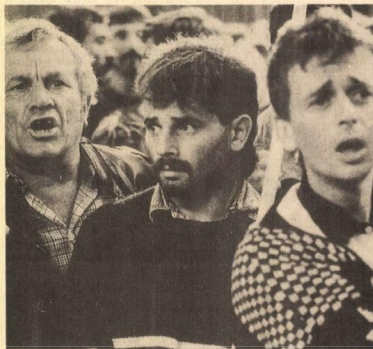
— Nem ragaszkodom ahhoz, hogy a föld alatt keressem a kenyerem. De a tisztességes munkához ragaszkodom! — mondotta végül.

Ezután Kovács Mózes, a Mecskei Szénbányák képviselője a pécsi demonstrációt az utóbbi évtizedek legjelentősebb szakszervezeti megmozdulásának minősítette. Összefezte, mi juttatta a mostani nehéz helyzetbe a bányászokat, majd a tavalyi István-aknai sztrájkra és az azóta sem teljesített követelésekre emlékeztetett, példálul arra, hogy a bányászok jövődelmát az adó továbbra is megcsapolja.

— Ha a szeptemberi Országgyűlés után is teljesítetlenek maradnak a tavalyi ígéretek, újra a szén-észkőbányák üzemeljenek.

A következő felszólaló, Simon József, a szakszervezet megyei tanácsának titkára, nem jutott túl első mondatain. Morgás, belekiabálás, ütemes taps jellemezte a bányászok nem bírják meghazdaltatni őt. Amikor az ütemes taps felerősödött, Simon József feladta.

Ezután Schalkhammer Antal, a Bánauipari Dolgozók Szakszervezetének titkára 11 pontos felhívást olvasott fel, amiből a BIDS központi vezetése a bányászok támogatását kérte. Néhány követelés a tizenegyből: a munkahelyteremtés előzje meg a munkahelyek felszámolását. A munkanélküliség elfogatásánál, amiből a BIDS központi vezetése kért, a végkielégítés intézményét. Hosszú távú energiapolitikát dolgozzon ki a kormány. Az energianál a kormány, az energiabellől nagy import-

SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

arány a népgazdaságot kiszolgáltatottá teszi. A bányás és az energetika területén is érvényesüljön a gazdasági egységek közötti esélyegyenlőség és versenyesség.

A munkágyűlésre előlt a Brit Bányamunkások Szövetségének delegációja. Daga Temple, a szövetség titkára is szót kért. Először megköszönte, hogy 1984-ben a magyar bányászok szolidaritás voltak a britekkel, s a vendég ennek viszonozásáról biztosította a mecskei bányászokat. Elmondta, hogy az angol bányák bezárása miatt százhuszeken veszítették el a munkahelyüket, és volt olyan település, ahol 25 százalékos lett a munkanélküliség.

— Vegyék kezeteikbe a sorokat, és elrendezték, mi történik majd bányátokban! — mondta végül.

Ezután Nagy Sándor, a SZOT főtitkára lépett a dobogóra.

— Azt eddig is tudtuk, hogy azt a számitást, amelyet az előző korszak politikája össze-

hozott, az ország lakossága fogja megfizetni — mondta. — Am azt nem tudtuk, hogy aki ellen fellép, az magára vonja a szociális demagógia vádját. Azt sem tudtuk, hogy aki fel-emeli a szavát, azt olyan szinten üntetik fel, hogy ellenesége a reformokat. A hatalmat gyakorló politikai tényezők egy része már rég elfelejtette, hogy a szocialista berendezkedés társadalmi értéke a dolgozó ember. Nem tanulták meg, amit a tőkés vállalkozók régen tudnak: a munkámber meggyerése nélkül nincs gazdasági eredmény.

Azt, hogy mit akar a szakszervezet, így foglalta össze: — A dolgozni akaró embernek legyen munkalehetősége, a jó minőségben végzett munkát fizessék meg, ehezünk szociális biztonságban az infláció ne zúlják zúzza a gazdaságot.

Befejezést el hangsúlyozta:

— A szakszervezet nem fogadja el a ráerőltetett megállapodásokat. Nem mondtunk le

arról, hogy hallassuk hangunkat, nem vállaljuk el a „diszlejt” szerepét a háromoldali tárgyalásokon.

Utolsóként Horváth Ferenc volt a mikrofon. A terem csak négyezer csengettől el a 4-5-ös is csak egy-egy pillanatra. A bányászok nem engedték Horváth Ferencet szólni. A miniszter félreletette megirt beszédét, s azokra a kérdésekre akart válaszolni, amikor a demonstráció is választ követelt. Elmondta, hogy az uránbánya vesztesége hárommilliárd forint évente, s ez 1995-ig elérheti az ötmilliórdit. Erről nem a vállalat tehet; rosszak a geológiai viszonyok a Mecskeiben. Az urán világcikrára lényegesen csökkent az elmúlt években. Az urántaláltak mindenütt nagyok, ezért az ár várhatóan meg sokáig nem emelkedik. Hangsúlyozta, hogy a Paktra szállított fűtőelem kedvező ára nincs kapcsolatban a Pécsről a Szovjetunióba szállított uránércel. Ez két különböző szerződés, s a szovjet fél nem ragaszkodik a magyar uránhoz. A bezárásg terjedő idő módot ad arra, hogy gondolkodjunk a bányászok jövőjéről — mondta Horváth Ferenc.

A bezárás szó elhangzása után elszabadult a pokol. Egybeesett, hogy senki sem kívánja az arát, milyen munkahelyteremtés és vállalkozásteremtési lépéseket tervez a kormány. Horváth Ferenc mondatfolyamát elnyelte a fűtő, az ütemes taps és a kiabálás. A miniszter felkövetelt az emelvényen.

A mellett álló Kovács Mózes megkérdezte:

— Nem azért volt a demonstráció, hogy a bányászok megtudják, miként gondolkodik a kormány a jövőjükéről? Akkor miért nem hallgatják meg a kormány elképzelését?

A városban sokak által tisztelt szakszervezeti tisztviselő így válaszolt:

— Itt csak Németh Miklós választás fogadták volna el. Most az volt a fontos, hogy a kormány lássa, milyen elkéredettek vagyunk.

A nagygyűlés a bányászimnusz hangjaival ért véget.

Ungár Tamás